LEOPOLDOV

4/2019

DNES

...samé nové...

9 771339 429008 19004

Ešte raz k parku: Návšteva, no s otvorenými očami

Po dlhšom odklade primátorka mesta pre verejnosť otvorila v piatok 26. júla za prítomnosti pána farára, ktorý ho požehnal, a tých najpovolanejších – detí – nové miesto určené pre najmenších – Nový par. Priestor, kde je situovaný, mal v minulosti rôznorodé využitie. Spočiatku sa využíval ako pohrebisko a od 90. rokov minulého storočia ako park, ktorý si však pre absenciu akejkoľvek spoločenskej infraštruktúry nenašiel svoju klientelu. Teda okrem vandalov a mladých ľudí, neraz školákov, hľadajúcich možnosti na realizáciu svojich záujmov. Cintorín bol zrušený v osemdesiatych rokoch, a tento priestor nebol odvtedy výraznejšie revitalizovaný. Postupne zarastal, zopár starých, umelecky cenných náhrobkov, čo zostali na mieste, sa ničili rovnako ako lavičky a chodníky, a tak park nelákal nových návštevníkov. Mesto sa preto rozhodlo celú lokalitu obnoviť. A keďže ide o priestor, ktorý je relatívne uzavretý, poskytnúť ho chcel najmä na aktívne vyžitie pre matky s deťmi. Park sa teda s pomocou investície mesta obnovil. No moderná obnova na úrovni 21. storočia, ktorá sa stáva vzorom aj pre ostatné mestá, sa nestretla s pochopením časti obyvateľov. Prečo? Odpovede sme hľadali aj my.

Starý cintorín – čo s ním?

Pripomeňme, že ešte pred samotným spustením revitalizácie sa zástupcovia mesta spolu s projektantmi prešli po meste, aby zistili, čo majú obyvatelia na svojich dvoroch alebo niektorých verejných priestranstvách k dispozícii pre deti – šmykľavky, preliezačky, bazény, pieskoviská... Aj preto vznikla otázka, či by architekti v tomto novom priestore nemohli vymyslieť niečo, čo by deťom poslúžilo nielen na aktívnu hru, ale aj na rozvoj kreativity. Jednoducho, aby do parku šli mamičky nielen za oddychom, ale s deťmi aj za tým, čo nenájdu na vlastnom dvore. *„Teda park sa nemal stať výhradne ihriskom pre deti a ani výhrad-*

ne pokojovým parkom, akým mal byť po zrušení starého cintorína v osemdesiatych rokoch. Priestor sa mal stať kompromisom či kombináciou oboch alternatív s ponukou miesta pre odpočinok i hru," hovorí Kristína Bajtalová z mestského úradu. Výber najlepšieho riešenia hľadalo mesto prostredníctvom dvojkolovej architektonickej súťaže ešte pred dvomi rokmi. Zo šestnástich súťažiach z prvého kola sa do druhého dostali traja účastníci. Všetci svoju koncepciu prezentovali aj medzi mestskými poslancami. Napokon bol úspešný projekt trojice autorov Jakub Kopec, Tomáš Džadoň a Klára Zahradníčková. *„Zohľadnili sme verejný názor, predstavy obyvateľov a konečný výber projektu sme vložili do rúk zástupcov mesta, poslancov mestského zastupiteľstva v rokoch 2014 – 2018, ktorí ako členovia komisie pri výbere návrhu rozhodli, že ten súčasne realizovaný a víťazný zámer je najvhodnejší a reflektuje aj požiadavky našich obyvateľov. Už v prvotných úvahách sme si uvedomovali citlivosť témy bývalého cintorína,"* hovorí Kristína Bajtalová.

Nová koncepcia

Okrem požiadaviek na hracie prvky, ktoré si mesto zadefinovalo, tvorcovia zdôraznili minimalizáciu potreby údržbových prác. Revitalizácia myslela aj na charakter krajinných úprav v dlhodobom horizonte. *„Nový park je poňatý ako veľké tienisté ihrisko. Všetky kríky a iné bariérové druhy drevín boli odstránené. Listnaté stromy s podchodnými korunami boli ošetrené a doplnené mladými drevinami. Nová výsadba predstavuje rozšírenie usporiadania pôvodnej aleje v celej šírke parku. Vnútornú plochu parku obohatili predovšetkým nové herné objekty, zložené z priemyselne vyrábaných inžinierskych elementov. V porovnaní s typovými prvkami ponúka nevšednú alternatívu vyzývajúcu k objavovaniu a rozvíjaniu predstavivosti detí. Okrem týchto funkčných plastík bol v parku osadený tiež nový mestský mobiliár. Zachované náhrobky sú vystavené v novom lapidáriu v blízkosti vstupu z piazzety,"* čítame v charakteristike realizácie. Návrh umožňuje voľné narábanie s umiestňovaním mobiliára, objektov a povrchov, napríklad s malým pódiom, ktoré môže slúžiť pri rôznych škôlkarských či školských akciách. Experimentálne hracie prvky, ktoré napohľad vyzerajú príliš technologicky, sú využiteľné rôznym spôsobom a majú aj certifikáciu hracieho prvku z hľadiska bezpečnosti. Pripomeňme, že prerod starých cintorínov na „aktívne" parkové zóny je v mestách bežný. Jeden z najväčších takýchto priestorov nájdeme aj v samom centre Bratislavy na Račianskom mýte, kde pôvodné využitie priestoru označuje informačná tabuľa. Aj Nový park v Leopoldove uchováva odkaz na pôvodné využitie v podobe torz pôvodných náhrobných kameňov, ktoré boli ponechané na bývalom cintoríne v 90. rokoch a vandalská ruka väčšinu z nich zničila. Nejde však o hracie prvky, ale o expozíciu ukážky majstrovstva starých kamenárov. Najstarší náhrobník je z roku 1799 a bol objavených pri terénnych úpravách bývalého cintorína pred štvrťstoročím. Navyše, prepojenie súčasnosti a histórie môže byť inšpiráciou pre vzájomné rozhovory generácií o tom minulom a súčasnom.

Pohľady za i proti

Po sprístupnení revitalizovaného parku sa vyrojili nielen pozitívne ohlasy, ktoré modernú koncepciu vítali. Potvrdila to aj nominácia na ocenenie v celoslovenskej architektonickej súťaži CE – ZA – AR 2019. Paradoxne, na internete sa rozvírila vášnivá diskusia nadšencov a

odporcov tohto moderného poňatia. Ako sa neskôr ukázalo, časť z rozvášnených diskutujúcich medzi obyvateľov Leopoldova ani nepatrila. Jedným z prvých argumentov proti bol nedostatok zelene. Pripomeňme, že ide o čerstvo obnovenú lokalitu. V parku je dostatok stromov i zelene, ktoré postupne vyrastú a rozšíria zelenú zónu lokality. *„Pracovali sme so stromami, ktoré majú rôznu vekovú a rastovú dynamiku. Čerešne rýchlo rastú a budú v prvých rokoch dominovať v priestore vedľa líp. Dlhoveké druhy dubov budú zasa pomaly dorastať a dlho v lokalite vydržia. Premenlivosť bude i v priebehu roka. Na jeseň budeme ešte dosádzať vegetačné kruhy a priestory okolo plotu Rázusovej ulice,"* hovorí v charakteristike projektu Jakub Kopec. Ďalší diskutujúci zrejme nepochopili význam hracích prvkov, niektorí dokonca odkazy na pôvodné využitie parku v podobe náhrobkov, chápali ako hracie prvky. Ďalšie mamičky v parku hľadali to, čo nájdu aj na iných miestach v Leopoldove, ako sú preliezky či pieskovisko. Možno by pre rodičov stačilo mať oči viac otvorené a vnímať Nový park skutočne ako kreatívne miesto pre nich aj pre deti.

Živú diskusiu si dokonca všimol aj celoslovenský bulvár, ktorý „vypichol" z obnoveného parku len to, že sa vraj deti hrajú na náhrobkoch. Internetová diskusia sa napokon zmenila na rozhovory o tom, čo chápeme ako tradičné a čo ako moderné, teda išlo aj o akýsi stret dvoch generácií. Viac pri hľadaní pravdy nám napovie slovo tvorcov projektu: *„Začleňovanie umelcov do verejného priestoru je dôležitou znovu objavenou témou, ktorá, zdá sa, v Leopoldove dobre funguje. Autori navrhli herné prvky a podieľali sa aj na samotnej realizácii,"* čítame o Novom parku na webovej stránke archinfo. Aby sme nepopisovali všetky hracie prvky Nového parku, pripomeňme aspoň niekoľko obľúbených jedného z tvorcov Tomáša Džadoňa. *„Najobľúbenejšia je trúba, sklolaminátová tvarovka. Deti svojím pohybom imitujú tok vody, pretože ten typ rúr sa používa na distribúciu pitnej vody. Deti majú rady aj vežu zo šácht so zázemím. Dôležité sú pre mňa aj náhrobky, hoci to nie je hrací prvok – učí deti a dospelých vnímaniu miesta v širších súvislostiach. A je tu opäť výchova tvarom a estetikou: všetky náhrobky sú ručne tesané do mramora, pieskovca, je možné sa ich dotýkať. Možno sa tam starí rodičia rozhovoria pred svojimi vnučkami a vnukmi o minulosti mesta, rodiny... Tento zážitok spojenia s históriou miesta ešte digitálne prostredie simulovať nedokáže,"* hovorí T. Džadoň.

Základným odporúčaním tvorcov je teda prichádzať do parku bez predpojatosti a hlavne s otvorenou mysľou aj očami. A na záver ešte jedna zaujímavosť z rôznych noviniek, o ktorých pri návšteve parku možno ani nevieme. Park má špeciálny systém drenáží a vsakovacích priehľadov pre hospodárenie s dažďovou vodou. Terén je spádovaný a v centrálnej aleji je hrebeň, smerom k oploteniu a múrom sa zvažuje. Po obvode parku sú drenážne ryhy, ktoré akumulujú prívalovú vodu, ktorá pretiekla i cez stromy a postupne ju vpúšťa do zeme a podzemnej vody. Žiadna voda z parku by nemala uniknúť do kanalizácie. Či patríte medzi tých, ktorým sa nová revitalizácia parku páči, alebo do tej druhej skupiny, rozhodne držte Leopoldovu v súťaži CE – ZA – AR 2019 palce. Veď ide nielen o cenu, ale aj o prvenstvo v revitalizácii verejného priestoru do takejto modernej podoby.

(maju), foto:N. Bucková, archinfo

Novú zbrojnicu hasiči oslávili aj spanilou jazdou mestom

Požiare odnepamäti sprevádzali dejiny Zeme i človeka a neraz stáli za neslávnym koncom celých miest. Drevené domy, stodoly, slamené či šindľové strechy, dozrievajúce obilné lány, letné búrky, ruka nepriateľa, ale i otvorené či polootvorené ohniská... to všetko boli faktory, ktoré mohli kedykoľvek spôsobiť požiar a ten mohol zničiť celý majetok rodiny alebo obce. Ľudia pochopili, že s ohňom budú ťahať vždy za kratší koniec, že sami v boji s ním nezmôžu nič, keď nebudú v ochrane pred ním postupovať spoločne.

Starí Mestečania poznali ničivú silu ohňa ešte dôvernejšie ako obyvatelia iných miest. Svoju daň si dva razy kruto vybrala skutočnosť, že Mestečko vzniklo pri protitureckej pevnosti. Ich osudové susedstvo sa prejavilo už roku 1683, keď Mestečko nechal vypáliť veliteľ pevnosti z obavy, aby sa príbytky obyvateľov nestali miestom útočiska Turkov. Spolu s Mestečkom do popola padli aj dve okolité obce.

Zvýšené požiarne nebezpečenstvo z pevnosti číhalo aj v podobe muničných skladov a prachární. Druhý raz Mestečko došlo do kontaktu so skazonosným ohňom v polovici 19. storočia počas ostreľovania pevnosti v Slovenskom povstaní a ešte pred ním veliteľ pevnosti prikázal dragúnom 20. decembra 1848 vypáliť celé Mestečko.

Aj tento krátky exkurz dosvedčuje, že naši predkovia si museli zvyknúť žiť v susedstve ohňa a chrániť sa pred ním. Aj preto roku 1882 vzniklo v našom meste dobrovoľné spoločenstvo hasičov, ktorí boli kedykoľvek pripravení nasadiť svoj život na ochranu ľudských životov či hmotného aj nehmotného majetku, hoci v medzivojnovom období do ich výzbroje patrila len ručná striekačka na štyroch kolesách, pár metrov hadíc a ručné nástroje používané pri hasení ohňa či likvidácii požiaroviska. Po vzniku profesionálneho hasičského zboru sa ich organizácia aj s pomocou mesta stále profesionalizuje a aj vďaka preventívnej činnosti zostáva nenahraditeľnou strážkyňou protipožiarnej ochrany, disponujúcou dobrovoľnými hasičmi odhodlanými a schopnými kedykoľvek vyraziť k zásahu a pomáhať po boku profesionálnych hasičov.

Mestečskí hasiči boli pripravení pomáhať nielen v Leopoldove, ale v prípade potreby sa zúčastňovali aj na hasení požiarov v Hlohovci, Červeníku aj Šulekove. Svoje povinnosti vždy vykonávali so stavovskou cťou v prospech spoluobčanov a verejnosti, z lásky a oduševnenia, smelo a nezištne, preto si ich občania ctili a vážili. Už vtedy platilo, že byť hasičom sa pokladalo za česť a vyjadrenie dôvery. Pritom hasičské organizácie neboli len štáby pripravené zachraňovať životy alebo majetok, ale boli to organizácie, ktoré sa etablovali aj v spoločenskom živote. Aj preto hasiči v našom meste bývali organizátormi alebo spoluorganizátormi rôznych svetských i cirkevných slávností.

Aj tieto okolnosti sa spomínali na slávnosti, ktorú pripravilo vedenie mesta a členovia leopoldovského DHZ pri príležitosti otvorenia novej hasičskej zbrojnice v sobotu 29. júna. Slávnosť sa začala o 10. hodine v Kostole sv. Ignáca a po jej skončení sa slávnostne ustrojený sprievod dobrovoľných leopoldovských hasičov a ich profesionálnych aj dobrovoľných kolegov, opatrený zástavami jednotlivých zborov, vydal na cestu parkom a Trolaskami k novému areálu hasičskej zbrojnice a skladov mesta. Sprievod viedli leopoldovský farár Patrik Bacigál a primátorka mesta Terézia Kavuliaková. Na slávnosť boli pozvaní krajský a okresný riaditeľ Hasičského a záchranného zboru, zástupcovia prezídia Dobrovoľnej požiarnej ochrany SR a členovia dobrovoľných hasičských zborov z okolitých obcí. Hosťom sa prihovorili zástupca primátorky J. Hladký, predseda DHZ Leopoldov František Chovan st. s ďalšími hosťami a vzápätí areál a interiér hasičskej zbrojnice požehnal farár Patrik Bacigál.

Leopoldovskí hasiči našli svoje doterajšie dlhodobé zázemie v centre mesta priamo pri mestskom úrade v hasičskej zbrojnici, ktorá bola postavená v rokoch 1958 – 1963, a v priľahlých priestoroch dvora mestského úradu si vybudovali garáže a dielne. Tie však museli v druhom marcovom týždni tohto roka ustúpiť zámeru postaviť novú budovu mestského úradu. V zastupiteľstve a v spolupráci s našimi dobrovoľnými hasičmi sa vedenie mesta usilovalo nájsť priestory, ktoré by mohli byť ich plnohodnotnou alternatívou. Ukázalo sa, že najadekvátnejším riešením bude vybudovať novú hasičskú zbrojnicu s technickým, ale aj samostatným sociálnym a klubovým zázemím. Na výstavbu novej zbrojnice, ktorá sa začala na počiatku minulého roka, uvoľnilo financie mestské zastupiteľstvo a výstavbu podporilo aj Ministerstvo vnútra SR. *„Hoci sa výstavba plánovaná na 10 mesiacov pre technické problémy predĺžila, veríme, že náš úmysel – poskytnúť dobrovoľným hasičom bezpečné a kultivované podmienky na ich verejnoprospešnú činnosť, sa napokon vydaril. Chcem sa preto poďakovať vedeniu Dobrovoľného hasičského zboru v Leopoldove i jeho členom za ich aktivitu, trpezlivosť a spoluprácu počas ostatných dvoch rokov, pretože si uvedomujeme, že všetko, čo robia, robia dobrovoľne, popri svojej práci a rodinnom živote. Ďakujem aj poslancom mestského zastupiteľstva za v istom zmysle veľkorysý prístup k podpore protipožiarnej ochrany v našom meste,“* uviedol na slávnosti Juraj Hladký. Zároveň vyjadril presvedčenie, že nová hasičská zbrojnica pomôže napĺňať našim dobrovoľným hasičom heslo, ktoré je uvedené na historickej zástave leopoldovských dobrovoľných hasičov: Bohu na chválu, bližnému na pomoc!

Počas prehliadky zbrojnice a jej klubového a sociálneho zázemia sa hostia zhodli v tom, že nová zbrojnica je moderná, predsa len bude treba ešte dotiahnuť do konca niektoré drobné práce, aby plnohodnotne slúžila svojmu účelu. O svojej slávnosti dali tí, ktorá nás strážia pred ohňom a inými živelnými pohromami, najavo aj spanilou jazdou hasičských vozidiel so zapnutými sirénami z technického parku nášho dobrovoľného hasičského zboru a DHZ okolitých obcí. Na uliciach mesta tak hasičom zamávali nielen zvedavé deti, ale s rešpektom aj mnohí dospelí. Motorizovaný sprievod ju zakončil na parkovisku základnej školy a v jej jedálni hostia absolvovali slávnostný obed.

jh

Mestečanom!

Stadt richtárka Mestečka na všeobecnú známosť dáva,
že v sobotu 21. septembra 2019 sa uskutoční slávnosť
pri príležitosti 350. výročia založenia Mestečka, teda Leopoldova.

Stadt richtárka a prísažní pozývajú všetok ľud na túto jedinečnú udalosť, ktorá sa začne o 14,00 h rekonštrukciou bojov pred bránou pevnosti. Tu sa môžete zapojiť do historického sprievodu, ktorý povedie na Námestie sv. Ignáca, kde v prítomnosti pospolitého ľudu mestský súd o 15:30 na pranier vyviaže Jozefa Zverinu.

Slávne cechy Mestečka vás a vaše deti zapoja do práce zručných remeselníkov (keramikár, drotár, pisár, minciar, sviečkarka, krajčír, tkáčka...) na výročnom jarmoku pri pranieri. Budete môcť ochutnať špeciality stredovekej kuchyne, deti pobaví drevený kolotoč a dobové bábkové divadielko s predstavením
Obušok, z vreca von (o 16:00).
Jarmočníkov poteší Art Music Orchestra od 16:30.

Stadt richtárstvo Mestečka rado privíta všetok ľud, aby si pripomenul cisársko-kráľovské výsady Mestečka.

ENVIRAL
TRNAVSKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ
Marius Pedersen

Špeciálnym hosťom hodov bol Adam Ďurica

Aj tohtoročné leopoldovské hody ponúkli viacero tradičných, ale aj príležitostných podujatí. V piatok 2. augusta o 18. hodine odohrali futbalový zápas Starí páni Červeník – Leopoldov na štadióne MTK. Po skončení svätej omše vyplnil príjemný piatkový večer na námestí vyše 4-hodinovým koncertom obľúbený hosť mnohých leopoldovských podujatí Váh River Band a tí mladší hodári mohli využiť pozvánku na hodovú zábavu v Spolkovej záhrade, ktorú organizačne zabezpečovali dobrovoľní hasiči.

Hodová sobota mala športovo-kultúrno-hudobno-spoločenskú príchuť. Otvoril ju hodový tenisový turnaj na domácej antuke a o 16. hodine primátorka privítala hostí na unikátnej trojdňovej výstave krojov a amatérskych fotografií v jedálni základnej školy. Pre skúsenosti s horúcim počasím sa organizátori hodových dní usilovali program na námestí začínať až neskôr. Podvečerné pódium v centre mesta patrilo od 17. do 18. hodiny kapele Miňo Košťál a Band a po svätej omši vystúpil hodinovým koncertom špeciálny hosť – populárny spevák, rodák z Horných Zelenícov, Adam Ďurica. Ochotný bol Leopoldovčanom zapózovať pred fotoaparátmi či mobilmi a takisto absolvovať autogramiádu. O 18. hodine sa zároveň na štadióne MTK začínalo 1. kolo Bestrent Cup medzi mužmi MTK Leopoldov a mužmi Futbalového kola Šulekova. O večerný program na námestí sa od 21. do 23,30 h staralo zoskupenie Panama Music Band so širokým repertoárom. Ide o zoskupenie, ktoré už sprevádzalo mnohých slovenských aj zahraničných interpretov, medzi inými aj Beátu Dubasovú či odovzdávanie cien Slávik alebo šou Elán je Elán. Mestský telovýchovný klub zasa od 20. hodiny pozýval do Spolkovej záhrady na hodovú zábavu.

Pamiatku sv. Ignáca z Loyoly si veriaci pripomenuli v nedeľu na slávnostnej svätej omši o desiatej hodine a v tom čase sa na tenisových ihriskách začínalo hodové tenisové finále. Počas troch dní boli, samozrejme, na Trolaskoch v prevádzke aj hodové atrakcie, na ktoré sa každý rok tešia deti. Nechýbal vláčik, detská manéž, veľká nafukovacia šmykľavka, labute či loď na koľajniciach, samozrejme, rôzne stánky s hračkami, cukrovou vatou či pochutinami a strelnica. Od 16. do 20. hodiny tešila desiatky leopoldovských aj neleopoldovských návštevníkov výstava krojov. O 17. hodine sa na námestí predstavila svojou ponukou domáca kapela Mestečanka a o 18. hodine začal svoj koncert v Spolkovej záhrade stále populárny Zdeno Sychra a na námestí o pol hodinu neskôr milovníci folklóru sa mohli na námestí započúvať do vystúpenia folklórnej skupiny Verešvaranka. O 20,15 zasa v Spolkovej záhrade pokračovala vo folklórnej nôte cimbalovka Karpatská muzika, ktorá aj zakončila leopoldovské hodové trojdnie.

jh

Obdiv získala výstava krojov a retro FS Železničiar

Z úcty k predkom bol podtitul výstavy krojov, ktorú v hodovú sobotu otvorila primátorka mesta v jedálni základnej školy. Odvážny projekt, ktorý získal rešpekt a obdiv nielen folkloristov, ale aj bežných obdivovateľov ľudového umenia, ba dokonca aj tých vlažnejších návštevníkov výstavy, zorganizovalo mesto a z väčšej časti ho realizovala Nikola Bucková s pomocou ďalších folkloristov, osobitne vďaka ústretovosti zberateľov a vystavovateľov Františka Dovčíka z Hlohovca, Ing. Milana Klačka, vďaka ktorému na otvorení vystúpila folklórna skupina Šulekovo bez nároku na honorár, verešvárskeho Múzea Tradície minulosti – mosty k budúcnosti, Súkromného etnografického múzea Za krakovskú bránu, Ľudmily Hrnčárovej, Zuzany Švecovej a ďalších jednotlivcov. Na výstave sa tak zhromaždilo asi päť stovák najrozmanitejších exponátov ľudového odevu – počnúc kompletnými krojmi až po jednotlivé jeho súčasti. Návštevníci mohli obdivovať kroje z bezprostredne susediacich obcí aj celého regiónu – z Červeníka, Šulekova, Jalšového, Ostrova, Krakovian, Hornej Stredy či Dolného Lopašova. Najstarší z exponátov, výšivka, vznikla v roku 1874. Výstavu zameranú na tradičné ľudové odievanie dotvorili ďalšie autentické artefakty ľudovej kultúry, napríklad kolíska, džbány a ďalšie predmety. Kvetinovú výzdobu expozície s dominanciou lúčnych kvetov, bylín a korenín zasa umne a citlivo dotvorili Zuzana Šoková a Matúš Ščipák. Výstava niektorých hostí uchvátila natoľko, že si ju prišli pozrieť dva razy.

Súčasťou výstavy bolo aj pásmo komentovaných spomienkových fotografií Folklórneho súboru Železničiar, ktoré pripravili Nikola Bucková s Mariánom Klačkom. Folklórny súbor vznikol pri Uzlovom klube železničiarov v Leopoldove asi pred 45 rokmi. Založil ho Jozef Vyhlídal z Hlohovca, no svoj podiel na jeho vzniku mal aj vtedajší vedúci uzlového klubu Mikuláš Mati. Materiálne, resp. sponzorsky činnosť klubu zastrešovalo Rušňové depo Leopoldov. Folklór si v Leopoldove rýchlo našiel svojich priaznivcov, ale súbor navštevovali aj priaznivci z Hlohovca a okolia, ba veľmi rýchlo reprezentovali na miestnych, krajských aj celoštátnych prehliadkach v bývalom Československu a vycestovali napríklad aj do Maďarska či Bulharska.

Rok 1980 priniesol do súboru nový vietor. Začala ho viesť Marta Lovecká a choreografiu mal na starosti tanečný pedagóg Ing. Milan Klačko, ktorý v období existencie Že-

lezničiara aj po jeho zániku pôsobil vo viacerých folklórnych súboroch, napríklad v Železiarovi, Akademiku, Čarnici, Ripíne, Tatrane atď. a podnes pôsobí vo folklórnej skupine Šulekovo. Vytvoril viaceré choreografie, medzi nimi napríklad stvárnenie muzikálu Jánošík podľa Vivaldiho pre divadlo Dobreta, ale aj choreografie pre televíznu stanicu Senzi, ba dokonca aj choreografiu tanca pre Miss Slovenska Turizmu v Číne a i. V dvojhodninovom programe Obrázky zo Slovenska sa striedali tance a piesne z viacerých viac či menej rázovitých slovenských regiónov – z Trnavy, Myjavy, Trenčína, Detvy, Zemplína, Šariša, Gemera a nechýbali ani cigánske tance. Keďže záver programu mal veľký úspech, účinkujúci ho museli viackrát zopakovať a po skončení programu diváci účinkujúcich znovu vyvolali na pódium búrlivým potleskom.

Folklórny súbor Železničiar si pripravoval aj nasledovníkov. Popri ňom pôsobil aj detský súbor Semafórik. Aj ten viedla Marta Lovecká a pomáhali jej členovia súboru Železničiar. Prezentoval sa najmä detskými hrami a tancami. V záverečnom období existencie súboru sa do jeho činnosti najmä v podobe vedenia skúšok aktívne zapájali Zuzana Petrášová a Ján Klačko. V súbore pôsobila aj cimbalovka. Viedol ju Eduard Barkóci a istý čas aj Ladislav Tačovský. Jej členmi boli Jozef, Vlado, Zdeno a Gejza Barkóciovci, Teofil Bihári a Ing. Tibor Ďurák.

Po revolúcii v novembri 1989 podobne ako ďalšie podobné organizácie sa rozpadol aj uzlový klub železničiarov a s ním nastal koniec nielen pre folklórny súbor Železničiar, ale aj všetky jeho umelecké súčasti. Stará telocvičňa pri UKŽ osirela, kroje a ďalšie súčasti sa rozpredali a pretrhla sa niť v existencii kvalitného folklórneho súboru, ktorý mesto reprezentoval na vysokej úrovni. Aj bývalý choreograf Železničiara Milan Klačko si myslí, že dnes sa folklór len veľmi ťažko dostáva znovu do povedomia ľudí a treba aspoň dúfať, že sa nájde niekto, kto by dokázal natoľko motivovať mladú generáciu, a že sa vari podarí sformovať podobný kolektív nadšencov folklóru, ako bol FS Železničiar.

Možno by bolo vhodné spomenúť aspoň niektorých členov súboru, ktorí nielenže reprezentovali mesto, ale aj formovali tvár súboru. Okrem už spomenutých členov to boli napríklad Ján Klačko, Tibor Opát, Miroslav Rybár, Pavol Nemec, Jozef Nemec, Štefan Nitran, Dušan Kinči, Marián Malovec, Jaroslav Brezovský, Milan Pavlíček, Ján Kudla, Jozef Kudla, Ján Adamkovič, Marián Kleiman, Miroslav Dziak, Jaroslav Slezák, Juraj Turas, Milada Lovecká, Valika Palayová, Viera Šotníková, Jana Zavadilová, Marta Sedláčeková, Vlasta Baďurová, Gita Ondrusová, Hana Mancovičová, Alena Masaryková, Mária Masaryková, Iveta Candráková, Vlasta Manduchová, Oľga Marková, Eva Franková, Jarmila Kleimanová, Michaela Adamkovičová, Helena Šalátová, Mária Habiňáková, Gabika Púšová, Marika Chalányová, Miroslava Jurenová, Ľubica Hlavnová, Viera Danihelová, Katarína Balážová, Mária Michalíková, Miroslava Enderlová, Dana Svetlíková a Zuzana Pavlovičová.

J. Hladký

Seniori obdivovali starobylú Kremnicu

V rámci spoznávania krás Slovenska sa rozhodlo občianske združenie Šanec navštíviť starobylé banské mesto Kremnicu, ktorá je od roku 1328 slobodné kráľovské banské mesto a od 14. storočia sa prezývala Zlatá Kremnica, hoci časy najväčšej slávy má už dávno za sebou.
Kremnica, stredoveké hornouhorské mesto, stálo v časoch svojej slávy v centre pozornosti panovníkov, ale aj ďalších mocných ľudí vtedajšieho sveta, ktorí sa ju usilovali dobyť a získať pre seba. Príčinou ich záujmu boli bohaté zlaté bane – už od 10. storočia sa v meste a jeho okolí ťažilo zlato a striebro, ale takisto malebné prostredie obklopujúce toto mesto a v neposlednom rade aj kamenné hradby uprostred s radmi honosných meštianskych domov. To všetko zaraďuje Kremnicu medzi najkrajšie mestá na Slovensku. Záujem o ňu nemali len feudáli a boháči v dávnej minulosti, ale, ako sme sa dozvedeli od nášho sprievodcu, aj známi podnikatelia z minulého storočia, predovšetkým Tomáš Baťa. ktovie, ako by sa mu darilo v tejto oblasti, ale faktom zostáva, že ho viac oslovili miesta na hornej Nitre a na Morave, preto bolo centrum obuvníctva Partizánske a Zlín, a nie Kremnica.
Pýchou a unikátom mesta je mincovňa Kremnica, založená v roku 1328, ktorá je najstaršou podnes existujúcou mincovňou na svete. Razili sa v nej strieborné groše a neskôr zlaté kremnické dukáty – najvyhľadávanejšie platidlo v 14. a 15. storočí. Po jej zničení roku 1944 a znovuobnovení činnosti sa tu razia mince pre celý svet. Mali sme možnosť nahliadnuť aj do výrobne cez sklený tunel, ktorý vedie ponad výrobňu, a s úžasom sledovať celú technológiu výroby mincí. V starej mincovni sme zasa mohli vidieť, ako sa mince razili kedysi.

Dominantou námestia je morový stĺp vysoká 20 metrov so súsoším Najsvätejšej Trojice na jeho hlavici. Celá stavba stojí na vyvýšenom zdobenom kamennom, piedestáli prístupnom schodiskom, za balustrádovou ohradou. Charakteristickým kompozičným prvkom diela je množstvo sôch svätých, mučeníkov, pomocníkov baníkov, anjelov a reliéfov s náboženskou a morovou tematikou.
Za zmienku stojí ešte jedna zaujímavosť – šachta v hĺbke 245 metrov, ktorá slúži na dopravu do podzemnej elektrárne.
Hoci sme boli unavení, domov sme sa vrátili plní nových poznatkov a dojmov a s pocitom, že sme deň využili zmysluplne. Už teraz sa tešíme na ďalší zaujímavý výlet.

Michal Adamkovič

Zaujalo nás o Gitke...

Naši čitatelia isto dobre poznajú našu rubriku Gitku zaujalo. Tentoraz ju však netvorí pani Gitka Bayerová, ale dovolili sme si my, ostatní spolutvorcovia časopisu, venovať týchto pár riadkov práve jej autorke. Využívame na to príležitosť, že pani Gitka bola nedávno ocenená Diplomom za štedrosť a angažovanosť, ktorý jej udelila Nadácia Slovakia Christiana. Dôvodom na udelenie diplomu našej pani Gitke je jej aktívna účasť na diele obrany kresťanských hodnôt na Slovensku a šírenie posolstva Matky Božej Fatimskej prostredníctvom podpory kampaní a podujatí organizovaných nadáciou.

Činnosť nadácie pritom nie je financovaná z grantov, ale práve z darov priaznivcov a štedrosti sympatizantov. Za ne napríklad v tomto roku distribuovali do slovenských domácností vyše 175 tisíc kníh, obrazov, časopisov a kalendárov s cieľom posilniť úctu k Matke Božej a Najsvätejšiemu srdcu Ježišovmu, zorganizovali konferenciu o fatimských zjaveniach, takisto nechali pripraviť slovenský dabing pre film Fatima – posolstvo stále aktuálne, začali vydávať časopis Spojenectvo s Máriou a zorganizovali ďalšie podujatia. *„Som presvedčený, že Spasiteľ Vám vynahradí všetky tie činy milosrdenstva k blížnym,“* uvádza vo svojom liste na margo pani Gitky správca nadácie Andrej Ralbovský. My k tomu našej pani Gitke želáme predovšetkým pevné zdravie a nech jej dobre slúžia unavené oči.

r

Žiaci sa zahrali na mladých vedcov

Jednou zo základných úloh vzdelávania detí je aj to, aby vedeli nadobudnuté poznatky ďalej rozvíjať a uplatniť v praxi, a takisto aby motivovalo žiakov k primeranej zvedavosti a podporovalo ich chuť objavovať, ale aj prezentovať svoje vedomosti či schopnosti pred publikom. V tom sa ich usiluje podporiť aj žiacka konferencia, podujatie, ktoré tunajšia základná škola organizuje každý rok.

Tento rok sa konferencia uskutočnila 18. júna a počas vyše troch hodín sa na nej predstavili žiaci rôznymi projektmi žiaci 5. až 9. tried, a to v podobe individuálnych alebo kolektívnych vystúpení. Program bol rozdelený do dvoch sekcií. V prvej boli ocenení piatak Viktor Urbancsok, ktorý prezentoval svoje skúsenosti s chovom ježka afrického, Dominika Bieliková, ináč primáška zoskupenia Mladí huslisti, pútavo predstavila svoje úspechy v prepájaní spevu a tanca, ocenená bola aj Lucia Šándorová, ktorá sa od 5 rokov venuje hre na husliach, a Tamara Schwarzbacherová, ktorá vo svojom príspevku predstavila nebezpečenstvo ľahkých a tvrdých drog.

Svojimi príspevkami zaujali aj Alexandra Gubáňová a Nina Oborová vystúpením o žabom jede, starostlivosť o teriére prezentovala Veronika Valenčíková a spoznávať chránené rastliny v okolí nášho mesta pozval Filip Harsányi. Svoje skúsenosti s chovom tarantuly prezentoval Roman Dekan, zaujímavosti o jazde na koni Veronika Gubáňová a chov leguána zeleného v domácich podmienkach predstavil Juraj Mačura. Svoje praktické skúsenosti s lukostreľbou netradične prezentovala Viktória Ščasná.

V druhej sekcii sa prezentovali minikolektívy, ale v jednom prípade aj celé triedy. Žiaci 5. A a 5. B všetkých hostí totiž pozvali do divadla – naštudovali si dve rozprávky, a to Červenú čiapočku a Ťahal dedko repu, a k nej si nielenže vyrobili všetky rekvizity a scénu, ale aj text dramaturgicky a scenáristicky spracovali. Ocenení boli aj Pavol Bielik, Branislav Lackovič a Matúš Malovec za projekt fiktívnej firmy, ktorá sa stará o chov a výcvik psov, a Filip Harsáni a Samuel Repka, ktorí odprezentovali projekt E-twinning, ktorý spojil žiakov piatich štátov a obohatil ich nielen v anglickej komunikácii, ale aj v spoznávaní iných krajín a kultúr.

Zaujali aj ďalšie vystúpenia – Arborétum Mlyňany predstavili vo virtuálnej prezentácii Linda Brešťanská a Lea Horniaková, fiktívnu cukrársku firmu U mňa dôveryhodne odprezentovali Jana Krajčovičová a Patrik Libovič a napokon kvetinárstvo Heart of Floers zasa Alexandra Gubáňová a Nina Oborová. Oceneným odovzdali ceny v závere podujatia riaditeľka základnej školy Oľga Galčíková a zástupca primátorky Juraj Hladký.

(r)

K osemdesiatke Ivana Szabóa

Vo veľkom svete Bratislavy i ďalších miest nás donedávna reprezentovalo viacero osobností, ktorí sa hrdili prídomkom leopoldovský či Leopoldovčan. Zaiste si pamätáte na mnohých z nich: maliar Emil Paulovič, divadelník Benjamín Masaryk, dirigent Viliam Karmažin a mnohí mnohí ďalší. Najviac známych mien naše mesto vyslalo v novinárskom povolaní. Stačí si zaspomínať na mená osobností ako Milan Piovarči, Emil Kunovič či Dušan Kleimann. Tento výpočet by rozhodne nebol úplný, keby sme si nespomenuli na Ivana Szabóa, ktorý nestráca ani v jubilejnom veku na nápadoch, sile a entuziazme a pripravuje knihu o starom Prešporku. Jeho jubileum, osemdesiatku, sme oslávili v čitárni Knižnice Juraja Fándlyho, kde sa s ním stretli aj Leopoldovčania. Azda najkomplexnejšie spracoval svoj vzťah k nášmu mestu v knihe Žaby na Trolaskoch (2015), kde opísal aj svoje detstvo, začiatky písania, odraz do veľkého sveta a v neposlednom rade spomenul i tých, čo mali niečo spoločné s Mestečkom a Leopoldovom.

Z Bratislavy do Nitry

Život Ivana Szabóa sa začal na sklonku druhej svetovej vojny. Zelené blikajúce oko rozhlasového prijímača ho nepriamo mediálne ovplyvnilo, pretože neskôr aj on spolupracoval s rozhlasom. Ako vášnivého poslucháča ho piesne Ježka, Voskovca i Wericha naočkovali blízkosťou ku kabaretu, ktorý už ako mladý Mestečan zažil v päťdesiatych rokoch. V tom čase dorastala v našom meste generácia, ktorá formovala nielen kultúrne a spoločenské zázemie mesta, ale ho rozširovala aj ďalej, po odchode do veľkého sveta. Život ho pôvodne ako absolventa hlohovského gymnázia nasmeroval do Bratislavy. Rodinná tradícia velila vyštudovať Chemickú fakultu SVŠT a začať pracovať v leopoldovskom liehovare. Jeho cesta sa zmenila až o niekoľko rokov. A to nie z Leopoldova do Bratislavy, ale na opačnú stranu – do Nitry. V roku 1959 tam vznikal Pedagogický inštitút a Ivan Szabó tam našiel pre seba ideálne zameranie. Študoval slovenčinu s dejepisom a výtvarnú výchovu. Existovalo tam úspešné Krajové divadlo,

pôsobilo niekoľko známych výtvarníkov, ale aj literátov. Ako publicista písal recenzie na divadelné inscenácie do Hlasu nitrianskeho okresu, literárne sa začal prejavovať na univerzite v zborníku literárnych prác Zo svitania. Vyšlo ich na štyri pokračovania. Začas bol aj konferenciérom tamojšej kapely a ešte v 50. rokoch mu vytlačili poviedku v časopise Ohník. Ozajstný debut Ivana Szabóa možno datovať do roku 1961. Vo vtedy slávnom a populárnom časopise Mladá tvorba mu uverejnili poviedku Kde sa začína cesta. Popritom mu vyšli aj viaceré krátke texty v nitrianskych periodikách ako Rozkvet či Nový pedagóg.

Cesta do veľkého sveta novinárstva

Povinné dva roky prezenčnej vojenskej služby absolvoval Ivan Szabó v Brne. No ani tam sa nestratil. Veď práca v telefonickej a ďalekopisnej ústredni tiež nemala ďaleko od výmeny informácií, ktoré boli jeho doménou po celý život. Teplo a ticho telefónnej ústredne boli priam ideálne na písanie. A keďže bol na vojenčine, písal najmä vojenské poviedky. Jedna z takých sa po čase objavila aj v zborníku Fragmenty z literárnej súťaže Wolkrova Polianka. Od nového školského roka 1965 nastúpil Ivan Szabó do základnej školy v Bánove. Toto obdobie trvalo takmer štyri roky, no popri svojom učiteľskom povolaní nezaspal ani na literárnych vavrínoch. Z Bánova nebolo ďaleko do Nitry, a tak hľadal možnosti spojenia s literárnym a kultúrnym životom. Naskytli sa mu v združení mladých literátov Apropo. V živote i kariére Ivana Szabóa nastal zásadný zlom na konci 60. rokov. Z učiteľského povolania definitívne presedlal na povolanie novinára. Čo tomu predchádzalo? V roku 1970 sa prihlásil do konkurzu na redaktora mládežníckeho časopisu Kamarát. Redaktorom sa hneď stal na prvý pokus. Jeho články mali od začiatku výbornú úroveň. Výhodou bolo, že absolvoval slovenčinu, takže ovládal pravopis aj štylistiku. Záujem o jeho novinársku prácu sa stupňoval. Po troch rokoch práce v redakcii prišla ponuka z časopisu Život od rodáka Milana Piovarčiho. Medzitým nakrátko skúsil výpomocne písať aj reportáže do denníka Smena, občas sa ozvali aj z denníka Ľud či týždenníka Štart. Ako správny novinár bol vždy na tepe dňa, a tak preňho bol najmenší problém napísať o jednu reportáž navyše a cez telefón ju nadiktovať do príslušnej redakcie. Postupne prešiel Ivan Szabó redakciou obrázkového týždenníka Život (1972 – 79, potom aj 1990 – 2000), motoristického časopisu Stop (1980 – 89) a Profi auto. Nejeden novinár by mu závidel stretnutie s princom Rainierom III. de Monaco na jednom z autosalónov a mnohé ďalšie historické okamihy.

Od časopisov ku knihám

Zameranie Ivana Szabóa bolo od začiatku smerované k reportážam prinášajúcim nové informácie. Popri poviedkach sa zameriaval na literatúru faktu. Tak vznikla aj celá séria rôznych tematických rubrík – či v Živote alebo v populárnom časopise Stop. V roku 1979 debutoval cestopisným rozprávaním v knihe Sibírska mozaika. Ivan Szabó sa tomuto zameraniu začal čoraz viac oddávať od 90. rokov a ešte výraznejšie po roku 2000, keď odišiel do dôchodku. V jeho knihách prevažujú témy z oblasti zabúdanej či zabudnutej histórie v oblasti vedy a techniky. Napísal knihu o prvom pilotovi pripravujúcom prvé letecké dni na našom území už v čase pred prvou svetovou vojnou (Bosý pilot alebo Lietajúci cirkus Andreja Kvasa). Prišli knihy o počiatkoch motorizmu u nás (Zabudnuté volanty) či príbeh o slovenskom priekopníkovi pretekárskeho automobilizmu Ivanovi Friedlovi (V zajatí rýchlych kolies). Tematikou histórie letectva sa zaoberal v knihe určenej pre mládež Slávni piloti, konštruktéri a kozmonauti. Motorizmu sa ešte venoval v knihách určených rovnako pre mládež Svet na pneumatikách (1986) a Rozprávky na kolesách (2005). Iné knižky, viac beletrizujúce, vychádzali aj z jeho zamerania niektorých rubrík v časopise Stop. Zaiste si pamätáte na prezentáciu jeho knihy Hriechy v kočikárni v Galérii Emila Pauloviča nad kinom Osveta. To mal Ivan

práve šesťdesiatku a za sebou podobné knihy ako Osem poschodí smrti alebo Pasca na sobášneho podvodníka. Potom prišli ďalšie a ďalšie knihy – o Tatra revue, o Bratislavskej lýre, neskôr celá edícia kníh o starom Prešporku. Tých prešporských bolo doteraz až sedem. Na ďalšej z nich pracuje aj teraz, a mala by vyjsť do konca roka. Len nedávno sa Ivana Szabóa v Literárnom týždenníku opýtali, ako sa on dostal k literatúre faktu: *„Každý má svoju vlastnú cestu. Tá moja sa začala na základnej škole, kde som písal básne. Dokonca mi jednu roku 1953 uverejnili v Ohníku. Rok ležala v redakcii, ba dostal som aj odmietavý list z redakcie. No keď si poležala v zásuvke redaktora, asi naberala kvalitu, až bola taká dobrá, že ju uverejnili. Písal som aj poviedky, ktoré sa ocitli na stránkach Mladej tvorby, potom i vo viacerých almanachoch. Ale to som ešte vždy chcel byť poviedkár, a nie autor literatúry faktu. Zlom nastal až vo chvíli, keď som začal pracovať v novinách. Písal som reportáže a riporty. Vtedy ma obklúčila realita života. Lebo som písal o skutočných ľuďoch, „hrabal som sa“ v ich životoch. Písal som aj príbehy z histórie. Chodil som na podujatia. Boli to akcie s rozličnou tematikou. Pestrosť sa mi páčila a zostal som jej verný po celý život. Novinársky i spisovateľsky. Do literatúry faktu som si z beletrie doniesol určitú ľahkosť rozprávania, schopnosť nájsť príbeh, zo žurnalistiky úctu k faktom a investigatívnosť, schopnosť hľadať neošúchané témy a písať o nich. A ak bolo treba, učil som sa písať aj rýchlo. Keď som v tých časoch jazdil za reportážou vlakom, už na spiatočnej ceste som mal gro reportáže hotové,“* charakterizoval svoju tvorbu Ivan Szabó, ktorý nielen píše, ale sporadicky sa vracia aj k jednej z vyštudovaných ´profesií´, a to je maľovanie.

Spomínať všetky aktivity Ivana Szabóa v literatúre a žurnalistike, to by vydalo na dlhý zoznam. A keďže to dôležité vyrozprával v spomínanej knihe Žaby na Trolaskoch, azda na niečo aj zabudol a dozvieme sa to na spomínanom jubilejnom stretnutí v knižnici. Dodnes ho za tieto novinárske aktivity teší najmä medzinárodná Cena Egona Ervina Kischa udeľovaná autorom za prínos v literatúre faktu v danom roku (ocenili ho šesťkrát) i národná Cena Vojtecha Zamarovského za trvalý prínos do literatúry faktu. Navyše, za knihu Smiech a slzy Tatra revue dostal prémiu Literárneho fondu za pôvodnú literatúru faktu za rok 2009. V nedávnom rozhovore sa zamyslel aj nad svojou literárnou budúcnosťou: *„Vždy sa v mojej literatúre faktu stretali dva póly: zvedavosť z hľadania a radosť z nachádzania. Na svoju tvorbu sa pozerám realisticky, lebo hľadieť priveľmi dopredu sa mi zdá v osemdesiatke, povedal by som, nezodpovedné. Treba stáť rovnými nohami na zemi a s pokorou prijať každý ďalší deň života,“* povedal Ivan Szabó. Do ďalších rokov mu želáme najmä veľa zdravia, dobrých tém i veľa nových kníh.

Martin Jurčo, foto archív

Cyklovýlet do Maduníc sa páčil najmä deťom

Jedným z letných podujatí organizovaných mestom bol aj druhý ročník rodinného bicyklovania, ktoré ma za cieľ v organizovanej a predsa príjemnej a nenáročnej podobe spoznať podoby nášho regiónu z chrbta dvojnohého tátoša – bicykla. Absolvovať druhý ročník prišlo asi päťdesiat Leopoldovčanov, najčastejšie rodín. Trať bola nenáročná – viedla od mestského úradu popri Štrkovke a Madunickom kanáli do Maduníc, resp. do areálu Zámockého jazdeckého klubu, ktorý poznajú aj mnohé leopoldovské deti, bývalí škôlkari, vďaka svojej bývalej pani učiteľke Potockej. Leopoldovský pelotón detských aj dospelých cyklistov viedli dvaja chlapci – Adam Bucko a Matej Bajtala. Manželia Potockí so synom Richardom, oddaným koničkárom a fotografom, v areáli jazdeckého klubu, ktorého súčasťou je aj poľnohospodárske múzeum, pripravili pre návštevníkov zaujímavú návštevu ustajnených koníkov a prehliadku múzea poľnohospodárskych strojov, ktoré pri práci na poli používali naši predkovia. Takmer všetky pochádzajú z bezprostredného okolia Maduníc a vďaka Potockým neskončili kdesi na šrotovisku či na smetisku, ale ponúkajú priestor na rozvíjanie vzťahu človeka s prostredím a všetkým živým, čo životný priestor utvára, a to vrátane historickej pamäte človeka. Okrem príjemnej prehliadky areálu, sprevádzanou zaujímavým rozprávaním hostiteľov, si účastníci cyklovýletu opiekli špekáčiky, aby sa posilnili na spiatočnú cestu.

jh

Ochutnať sme mohli až 18 gulášov

Keď sa pred trinástimi rokmi po prvý raz pri príležitosti spomienky na Slovenské národné povstanie organizovala súťaž vo varení gulášov a v ich ochutnávke, nevedelo sa, že toto podujatie sa zaradí medzi tradičné podujatia končiacich sa prázdnin. A tak mesto v spolupráci so Spolkovou záhradou v sobotu 31. augusta povolalo na Trolasky všetky dostupné poľné kuchyne v podobe prenosných kotlín a spokojne sa tak mohol začať 13. ročník tohto podujatia, ktoré tradične sprevádza dobrá hudba a rôzne súťaže.

Okrem rekordných sedemnástich súťažných družstiev, ktoré sa prihlásili s cieľom uchádzať sa o body poroty (tento rok pracovala v nezmenenom zložení kronikárka mesta Emília Harsányiová a páni Sporinský a Serdel), nesklamali ani poslanci mesta a priaznivci, ktorí prišli pomôcť pri varení mestského guláša. Pri jeho príprave sa počas horúceho dňa striedali a dopĺňali starostlivé ruky Márie Gažíkovej, Zuzany Luhovej, Johany Beníkovej, Eriky Púšovej, Dalimíry Štitákovej, Lídie Ďurišovej, Márie Krausovej a Renáty Miklošovej a o tri kotliny mestského guláša sa zasa starali Stanislav Piovarči, Ján Mika, Matej Jančár a Pavel Zlámala. Na prípravu mestského guláša s vtipom dohliadal Tomáš Šablický.

Súťažiacim družstvám i mestskému tímu udržať dobú náladu pomáhala kapela Fenix s kvalitne naštudovaným repertoárom, a napokon prilákala súťažiacich i návštevníkov aj na tanečný parket. Leopoldovskú gulášpárty si pochvaľovali i neleopoldovskí návštevníci, čo bolo vidieť aj na jej tohtoročnej návštevnosti. Zo sedemnástich vzoriek komisia napokon ako víťazný guláš vybrala guláš súťažného družstva -100+ (Roman Gubáň, Radovan Bachňák, Martin Kabát, Marián Bilka, Marcel Pepic), na druhom mieste sa umiestnil guláš z kotlíka družstva ROMIDA, ktoré zostavil kolektív Spolkovej záhrady, a na treťom mieste si guláš vyvareškoval klub leopoldovských nohejbalistov pod vedením Dušana Slováka. Všetky družstvá pri vyhodnocovaní od primátorky dostali tašku s propagačnými predmetmi a tri víťazné družstvá získali od mesta finančné odmeny vo výške 35, 75 a 100 eur. Víťaz, družstvo -100+, navyše symbolicky získalo gril od Petra Paulena a putovný pohár leopoldovskej gulášovej prehliadky, ktorý venoval Miloš Jančár, a vystavený bude spolu s fotografiou víťazného družstva v kvetinárstve Lila.

Popoludnie poslednej augustovej soboty v Spolkovej záhrade tradične dopĺňali dve sprievodné a už tradičné, pritom jedinečné súťaže, ktoré pravidelne organizujú členovia nohe-

jabalového klubu. V súťaži zatĺkania klincov do podložky sa na 3. mieste umiestnila Ivanka, na druhom Lenka a na prvom mieste Vladimíra; v súťaži mužov tretie miesto obsadil Mirec, na druhom sa umiestnil chlapec Miško a na 1. mieste Paľo.
Veľa záujemcov sa vystriedalo aj pri leopoldovskej mreže, resp. v súťaži hádzaní ňou do diaľky. Pre zaujímavosť dodávame, že tá, čo je určená pre ženy, má hmotnosť 14,5 kg; tá, ktorou v súťaži hádžu muži, má až 29,8 kilogramu. Zo žien sa na treťom mieste umiestnila Martina, ktorá mrežu odhodila do vzdialenosti 4,9 m, na druhom mieste sa umiestnila Eva (5,8 m) a spomedzi žien zvíťazila Anna s výkonom 6,25 m. Medzi mužmi sa na tretie miesto dostal Roman (6,5 m), umiestnenie na prvom a druhom mieste však určil až rozhodujúci hod mrežou, a tak strieborná mreža pripadla Radovi (6,7 m) a zlatá Jarovi (6,7 m). Ceny do tejto súťaže venovali kvetinárstvo LILA, vinotéka Marčák a S.D.T. Slovák.
Krátko po 19. hodine napokon dobrovoľní hasiči zapálili symbolickú vatru a návštevníci Spolkovej záhrady si mohli začínajúcu noc spríjemniť nielen vystúpením kapely Fenix, ale aj letnou opekačkou špekačikov, ktoré spolu s masťou mestu venovalo Mäsiarstvo Lukáčik.

jh

S novým vedením prišiel do klubu aj nový impulz, ktorého výsledkom bola myšlienka obnovy dlhoročnej tradície v kopaní jedenástok. Táto udalosť v klube roky spájala futbalových fanúšikov z radu profesionálnych športovcov, amatérov, ale aj bežných obyvateľov mesta Leopoldov ako aj širokého okolia. Súťaž dostala nový názov Penaltový kráľ a o financie klub požiadal aj v rámci Participatívneho rozpočtu Trnavského samosprávneho kraja, kde za náš projekt mohli hlasovať ľudia z trnavského regiónu. V hlasovaní si Penaltový kráľ počínal veľmi dobre, získal 933 hlasov a v hlohovskom okrese sa umiestnil na 4. mieste.
Súťaž v kopaní penált začala v Leopoldove písať svoju históriu v roku 1998, kedy bola súčasťou krajskej futbalovej súťaže v kopaní jedenástok. Športové podujatie nieslo názov Šanca pre každého a organizátorsky ho zastrešoval mestský úrad s pomocou leopoldovského futbalového klubu, ktorý vtedy niesol názov MTK Lokomotíva a rovnako aj Krajského útvaru Slovenského zväzu telesnej kultúry v Trnave.
Nultý ročník sa v Leopoldove tešil veľkému záujmu, nielen domácich, ale aj ľudí z okolia. Do kopania jedenástok sa prihlásilo 163 účastníkov, futbalistov i nefutbalistov, starších i mladších. Do finálového kola sa v tomto ročníku „prestrieľalo“ až 51 súťažiacich. Každý kto vsietil gól, postupoval ďalej, kto nie, skončil. Do súťaže sa prihlásilo aj päť žien, ktoré vytvorili samostatnú kategóriu. Zlatú priečku a ceny v podobe šampanského a futbalovej lopty si domov odnášala Terézia Kavuliaková, ktorá je dnes primátorkou mesta Leopoldov. Podujatie postupne lákalo aj známe mená. Jedným z nich bola účasť futbalovej hviezdy Miroslava Karhana, ktorý je rodákom zo susedného Šulekova.
Tohtoročný Penalový kráľ nadviazal na rok 2004, kedy sa kopanie jedenástok uskutočnilo posledný raz. Pôvodný termín podujatia bol stanovený na 27. júla 2019, počasie však tejto

udalosti neprialo od skorých ranných hodín a preto bol klub prinútený presunúť ho o týždeň neskôr na 3. augusta, čo bola zároveň aj hodová sobota. Aj napriek komplikáciám, ktoré spôsobilo počasie sa Penaltový kráľ tešil z peknej účasti súťažiacich a hlavne dobrej atmosfére počas celého dňa.

Výsledky Penaltového kráľa

V kategórii detí do 10 rokov sa umiestnili na prvých piatich miestach títo strelci: 5. miesto - Andy Gábriš, 4. miesto - Nicolas Novosad, 3. miesto - Joshua Hayles, 2. miesto - Lianka Balcírová, 1. miesto - Nathan Solčanský.

Ocenení v kategórii do 15 rokov: Michal Kaizer (3.), Šimon Baláž (2.), Tomáš Martinkovič (1).

V kategórii žien bojovala šestica dievčat a najlepšie sa umiestnila nasledovná štvorica: 4. miesto - Barbora Kubalová, 3. miesto - Martina Radošovská, 2. miesto - Petra Vojteková, 1. miesto - Patrícia Marková.

Na Penaltového kráľa v mužskej kategórií sa celkovo prihlásilo 52 súťažiacich, a tu je najlepších desať: 10. miesto - Miroslav Kresťan. 9. miesto - Stanislav Piovarči, 8. miesto - Matej Jančár, 7. miesto - Milan Gólány, 6. miesto - Róbert Lenghart, 5. miesto - Roman Kavuliak , 4. miesto - Michal Gažovič, 3. miesto - Stanislav Enderle, 2. miesto - Matúš Loskot, 1. miesto - Martin Nosál.

Víťazom gratulujeme a tešíme sa na ďalší úspešný ročník.

Poobhliadnutie sa za futbalovou sezónou

Ako sa darilo našim trom futbalistickým družstvám v predchádzajúcej sezóne, uvádzame vo výsledných tabuľkách. Naši prípravkári sezónu zakončili na 9. mieste, žiaci sa udržali v tabuľke na 14. mieste a muži na 10. mieste. Klub vstúpil do novej sezóny posilnený o nové mény a veríme, že sa ich družstvám podarí priebežne napĺňať.

Prípravka U-13-sk.C-ObFZ TT

Celkové poradie

	Klub	Z	V	R	P	Skóre			B
1	**OFK - Drahovce**	20	18	1	1	126	:	13	55
2	**FTC Trakovice**	20	18	1	1	147	:	14	55
3	**FC Spartak Trnava**	20	12	1	7	54	:	23	37
4	**TJ Madunice**	20	10	5	5	69	:	24	35
5	**FK Šulekovo**	20	11	2	7	74	:	38	35
6	**OŠK Šúrovce**	20	8	3	9	68	:	71	27
7	**ŠK Dvorníky**	20	7	3	10	60	:	50	24
8	**TJ Slovan Červeník**	20	6	3	11	33	:	95	21
9	**MTK Leopoldov**	20	4	2	14	31	:	97	14
10	**SPORTA HLOHOVEC**	20	3	1	16	21	:	88	7
11	**OFK Malženice**	20	2	0	18	24	:	194	6

poznámka: Klubu Sporta Hlohovec boli odrátané 3 body.

Žiaci IV. liga-Žiaci-U-15-ObFZ TT

Celkové poradie

	Klub	Z	V	R	P	Skóre			B
1	**FO ŠK Modranka**	26	19	5	2	71	:	17	62
2	**ŠK Cífer 1929**	26	17	6	3	62	:	18	57
3	**OŠK Zavar**	26	17	5	4	80	:	27	56
4	**TJ Slavoj Boleráz**	26	14	6	6	50	:	21	48
5	**TJ Družstevník Zvončín**	26	12	8	6	68	:	42	44
6	**ŠK Slávia Zeleneč**	26	13	3	10	60	:	59	42
7	**FK Krakovany**	26	13	0	13	86	:	65	39
8	**OFK Bučany**	26	12	1	13	49	:	45	37
9	**FK AŠK SLÁVIA Trnava**	26	11	2	13	64	:	71	35
10	**OŠK Smolenice**	26	10	2	14	42	:	52	32
11	**ŠPORTOVÉ KLUBY BLAVA 1928**	26	9	2	15	41	:	75	29
12	**FK Šulekovo**	26	6	2	18	32	:	84	20
13	**SFC Kopánka**	26	6	1	19	45	:	78	19
14	**MTK Leopoldov**	26	1	1	24	14	:	110	4

Celkové poradie

	Klub	Z	V	R	P	Skóre			B
1	**PFK Piešťany**	26	20	3	3	86	:	21	63
2	**OŠK Zavar**	26	19	4	3	75	:	30	61
3	**ŠK Slávia Zeleneč**	26	14	5	7	67	:	55	47
4	**OFK - Drahovce**	26	12	7	7	49	:	36	43
5	**FK Krakovany**	26	12	5	9	47	:	46	41
6	**OZ TJ Družstevník Pavlice**	26	10	2	14	45	:	50	32
7	**OŠK Križovany nad Dudváhom**	26	8	7	11	44	:	57	31
8	**ŠK Cífer 1929**	26	10	1	15	45	:	65	31
9	**OFK Majcichov**	26	9	4	13	36	:	42	31
10	**MTK Leopoldov**	26	8	6	12	30	:	50	30
11	**TJ Slovan Červeník**	26	8	6	12	63	:	72	30
12	**TJ Družstevník Siladice**	26	9	3	14	58	:	65	30
13	**TJ Družstevník Dechtice**	26	9	2	15	48	:	60	29
14	**OŠK Dolná Krupá**	26	5	3	18	33	:	77	18

Do novej sezóny vstupuje MTK s piatimi družstvami

Keďže futbal sa medzi najmladšími záujemcami stretol s veľkou odozvou, MTK sa rozhodol do súťaží riadených Oblastným futbalovým zväzom Trnava prihlásiť až päť družstiev. Prípravke, v ktorej sa počas minulej sezóny aktívne iniciovalo asi tridsať hráčov, sa rozdelila na dve družstvá – mladší prípravkári boli prihlásení do súťaže Prípravka – U09 – ObFZ Trnava (v minulosti známa aj ako predprípravka) a jej trénerom je Ivan Hegedüš. Starší prípravkári sa zaradia do súťaže IV. ligy-MZ-U-12-sk.C-ObFZ Trnava (v minulosti bola známa ako Prípravka) a trénovať ich bude Mgr. Richard Slovák.

Žiaci budú hrávať proti rovesníkom najmä z piešťanskej oblasti, a to v súťaži V. liga-Žiaci-U-15-sk.B-ObFZ Trnava pod vedením Juraja Pobjeckého a Romana Kavuliaka.

Po ročnej prestávke vedenie MTK prihlásilo do súťaže aj družstvo dorastu, ktoré bude v súťaži VI. liga-Dorast-U-19-sk.B-ObFZ Trnava vystupovať ako spojené družstvo Leopoldov-Červeník a trénovať ho bude Ivan Blaško.

Muži MTK Leopoldov hrajú opäť najvyššiu oblastnú súťaž VI. liga-MEVASPORT-ObFZ Trnava a mužstvo trénuje Mgr. Richard Slovák. Dospelí do konca augusta už odohrali štyri kolá a aktuálne si držia umiestnenie v polovici tabuľky.

Azda doteraz najzaujímavejším naším zápasom bolo víťazné stretnutie s nováčikom súťaže – OFK Bučany, ktorý naši muži odohrali 18. augusta na domácich trávnikoch. Bučany v prvom polčase držali loptu viac na kopačkách, domáci vykrývali stred a vyrážali do protiútokov. Prvý gól prišiel po vysunutí Beka, ktorý zakončil individuálnu akciu do vzdialenejšieho rohu brány (1:0). V 38. minúte domáci skórovali opäť, keď Čeliga vysunul Beka, ktorý išiel sám na brankára a nemal problém zakončiť na 2:0. Hostia si v prvom polčase vyloženú šancu nevytvorili. Po výmene strán sa Leopoldov zameral viac na defenzívu. Čistú šancu hostí vykopol z bránkovej čiary Gatci a ani zvyšné šance sa Bučanom nepodarilo premeniť. Domáci mohli potvrdiť víťazstvo opäť Bekom, no ten v sklze prestrelil bránu hostí – 2:0. Góly: 17. a 38. Beko. V zápase za MTK nastúpili: Žemla – Kavuliak, Čeliga, Gatci, Svitek, Piovarči, Lukáčik, Šuliman, Mičian, Enderle, Beko (Krajinčák, Kočí).

VI. liga-MEVA SPORT -ObFZ TT

Celkové poradie (po 4. kole)

	Klub	Z	V	R	P	Skóre			B
1	ŠK Slávia Zeleneč	**4**	4	0	0	16	:	3	12
2	OŠK Zavar	**4**	4	0	0	17	:	5	12
3	TJ Slovan Červeník	**4**	2	1	1	11	:	6	7
4	FK Biely Kostol	**4**	2	1	1	9	:	6	7
5	OZ TJ Družstevník Pavlice	**4**	2	0	2	12	:	11	6
6	OŠK Križovany nad Dudváhom	**4**	2	0	2	5	:	6	6
7	FK Krakovany	**4**	2	0	2	6	:	10	6
8	MTK Leopoldov	**4**	2	0	2	4	:	8	6
9	ŠK 2011	**4**	1	2	1	9	:	11	5
10	OFK Majcichov	**4**	1	1	2	4	:	6	4
11	OFK - Drahovce	**4**	0	3	1	4	:	7	3
12	OFK Bučany	**4**	1	0	3	7	:	12	3
13	TJ Družstevník Siladice	**4**	0	1	3	9	:	14	1
14	ŠK Cífer 1929	**4**	0	1	3	4	:	12	1

Postup v Bestrent Cupe

Rovnako ako minulú sezónu aj v tomto súťažnom ročníku sa Leopoldov prihlásil do pohárovej súťaže Oblastného futbalového zväzu. Prvé kolo štartovalo týždeň pred začiatkom súťažného ročníka, a tak sme počas hodového víkendu privítali na domácom trávniku susedné Šulekovo. To, či súper pricestuje, bolo otázne takmer až do samotného zápasu. Nie je tajomstvom, že futbal v Šulekove má problémy s nedostatkom hráčov a v novom súťažnom ročníku má za sebou už dve kontumácie.

V zápase otvárali skóre hostia Čiefom v 14. minúte, no do polčasu sa nám podarilo vyrovnať vďaka presnému zásahu Poláčka na 1:1. Po výmene strán bola hra čisto v našej réžii a začali sme si pripisovať ďalšie góly. Najskôr sa presadil Mičian, nasledovali ho Enderle, Kočí a dva góly pridal aj Morávek. Hostia sa k slovu dostali v druhom polčase len raz, a to vďaka Trávničkovi – 6:2.

Góly: 29. Poláček, 51. Mičian, 73. Enderle, 83. a 86. Morávek, 84. Kočí – 14. Čief, 59. Trávniček.

Na druhé kolo, ktoré je naplánované na 11. septembra, Leopoldovčania získali voľný žreb, čiže automaticky postupujeme do 3. kola, ktoré sa odohrá v dňoch 9. – 10. novembra. Súpera sa dozvieme až po tom, čo sa skončia zápasy 2. kola.

M. Radošovská

Pozvánka na kultúrne podujatia

21. 9. Oslavy 350. výročia mesta
18. 10. Lampiónový sprievod
19. 10. Výlet do Budapešti
(október) Strašidelný výlet
(október) Krumplové hody
(november) Zájazd do divadla
19. 11. Kvapka krvi
(december) Mikulášsky turnaj prípraviek
6. 12. Mikuláš
7. 12. Vianočné trhy

Šachová partia pre zábavu i poučenie

Biely: **Miloslav Drábek**
Čierny: **Ján Marko**
Turnaj: MMSR seniorov (65+)
Miesto: Tatranské Matliare 2019 (1. kolo)
Holandská obrana (A84)

1.d4 e6 2.c4 (2.Jf3 f5 3.g3 b6 4.Sg2 Sb7 5.0-0 Jf6 6.c4 Se7 7.Jc3 0-0 8.b3 De8 9.Sb2 Dh5 10.Dc2 Jc6 11.Vad1 Jd8 12.d5 Sc5 Réti vs. Aljechin, K. Vary 1923; po 2.e4 d5 prejde hra do francúzskej obrany.) **2.** - **f5** (Prvá písomná zmienka o holandskej obrane pochádza z r. 1789.) **3.Jc3** [3.g3 Jf6 4.Sg2 Se7 5.Jf3 0-0 6.0-0 d6 7.Jc3 De8 8.Ve1 (8.Dc2 Dh5 9.b4!? e5? 10.d:e5 d:e5 11.J:e5 S:b4 12.Jd5 Sd6 13.Jd3 e6 14.Sf4 S:f4 15.Je7+ Kh8 16.J:f4 De8 17.J:f5 S:f5 18.D:f5 Jd5 19.Jg6+ 1:0 Petrosjan vs. Rantanen, Tallin 1979) 8. - Dg6 9.e4 J:e4 10.J:e4 f:e4 11.V:e4 e5 (11. - D:e4? 12.Jh4!) 12.De2 Sf5 13.Jh4 S:h4 14.V:h4 Jc6 15.d:e5 d:e5 (J:e5!) Euwe vs. Bronštejn, TK Zurych 1953, 3. - Sb4+ 4.Sd2 Se7 5.Sg2 Jf6 6.Jc3 0-0 7.Jf3 Je4 8.0-0 b6 9.Dc2 Sb7 10.Je5 J:c3 11.S:c3 S:g2 12.K:g2 Dc8 13.d5! Euwe vs.Aljechin, 26. p., Zandvoort 1935; 3. - c5 4.d5 e5 5.Sg2 d6 6.Jc3 Se7 7.b3 Jd7 8.a3 Jgf6 9.Sb2 0-0 10.e3 e4 11.Jge2 Je5 12.Jc1 Sd7 13.0-0 De8 +/=; 3.Jf3 Jf6 4.Jc3 Sb4 5.Db3 De7 6.g3 Je4 7.Sg2 Jc6 8.0-0 Ja5 9.Da4 S:c3 10.b:c3 b6 11.Jg5 Sb7 12.Je4 S:e4 13.Sa3 Dg5 14.S:e4 f:e4 Dreev vs. Short, Manila 1990] **3.** - **c6** (3. - Jf6 4.e3 d5 5.Sd3 c6 6.f4 Se7 7.Jf3 0-0 8.0-0 b6 9.Sd2 Sa6 10.De2 Sb7 11.c:d5 c:d5 12.Vfc1 a6 13.Ja4 Je4 14.Je5 Sd6 15.b4 S:e5 16.f:e5 Sc6 Tajmanov vs. Szabó, TK Zurych 1953, 4. - Se7 5.Sd3 0-0 6.Jge2 d6 7.Dc2 g6 8.e4 Jc6 9.a3 e5 10.e:f5 Jd4 11.J:d4 e:d4 Štohl vs. Short, Manila 1990; 3. - Sb4 4.Jf3 Jf6 5.Sd2 0-0 6.a3 S:c3 7.S:c3 Je4 8.Vc1 d6 9.e3 Jc6 10.b4 J:c3 11.V:c3 Df6 12.c5 f4 13.c:d6 f:e3 14.f:e3 c:d6 15.Sc4 Sd7 16.0-0 Dg6 +/=) **4.e4** (4.Jf3 Jf6 5.Sg5 Sb4 6.Db3 S:c3+ 7.D:c3 h6 8.S:f6 D:f6 9.e3 0-0 10.c5 f4 11.Sd3 b6 12.0-0 Sa6 13.S:a6 J:a6 14.Je5 Vfd8 15.c:b6 a:b6 16.Db3 b5 17.g3 g5 18.a3 Jc7 19.Dc2 Jd5 20.Vac1 c5 21.e4 Je7 22.D:c5 d6 23.Jg4 d:c5 24.J:f6+ +/-) **4.** - **f:e4 5.J:e4 Sb4+ 6.Sd2 S:d2 7.D:d2 d5 8.Jc3 Jf6 9.Sd3 0-0 10.Jf3 b6 11.0-0** (11.0-0-0 Sa6 12.De2 Ve8 13.Vhe1 Jbd7 14.Kb1 Dc7 15.g3 Vad8 16.h3 c5 17.c:d5 S:d3+ 18.D:d3 e:d5 19.Df5 V:e1 20.V:e1 Jf8 21.g4 +/=) **11.** - **Ja6** (Visiacich pešiakov mohol biely vytvoriť čiernemu po: 11. - c5 12.c:d5 e:d5 13.Vfe1 Jc6 14.d:c5 b:c5 15.Sb5 Sb7 16.Vad1 a6 17.Sf1 Ja5 18.Jg5 Dd6 19.Ve6 +/-) **12.a3 Jc7 13.Je5 Dd6 14.Vad1 Sa6 15.b4?!** (15.Vfe1 c5 16.c:d5 c:d4 17.d:e6 D:e6 18.Jb1 S:d3 19.D:d3 Jfd5 20.D:d4 Vf4 21.Dd3 Vaf8 22.Jc3 V4f5 23.J:d5 V:e5 24.V:e5 D:e5 25.De3 D:e3 26.J:e3 +/-, 15. - Vad8 16.b4 S:c4 17.S:c4 d:c4 18.J:c4 De7 19.Je5 Dd6 20.Dc2 Jcd5 21.Vc1 J:c3 22.D:c3 D:d4 23.D:c6 Vd6 24.Db7 +/=) **15.** - **d:c4 16.J:c4** (16.S:c4 S:c4 17.J:c4 De7 18.Je5 Jd7 19.J:c6 Dd6 20.Je5 J:e5 21.d:e5 D:e5 22.Vfe1

+/=) **16. - S:c4 17.S:c4 Jcd5 18.D:c3 Jd5 20.Db3 Vf6 21.f4 b5 22.S:d5 e:d5 23.Vfe1 a5** (Pozri diagram!) **remíza.**

V päťdesiatych a šesťdesiatych rokoch minulého storočia bol vedúcim šachového klubu v Leopoldove Rudolf Marko (* 13.7.1913 - 17.6.1988), ktorý okrem toho aj pomáhal s organizovaním šachových súťaží v bývalom Západoslovenskom kraji. Vychoval si aj nasledovníkov v podobe svojich synov. Jeden z nich, Ján (* 1946), poslal nám do redakcie jednu svoju šachovú partiu z nedávno skončených Medzinárodných majstrovstiev Slovenskej republiky seniorov v T. Matliaroch (25. 5. - 1. 6. 2019), ktorých sa pravidelne zúčastňuje od r. 2004. Na posledných, z vyše 100 šachistov vo svojej kategórii (65+), skončil na 71. mieste so ziskom 4 bodov (+2 - 3 = 4). Súťažne začal hrať šach v r. 1988 ako 42-ročný, čo je dosť neskoro, ale v šachu je všetko možné. Sám sa označuje za šachového samouka, lebo aj tak sa môže šachovo vzdelávať. Keď sa dalo, tak aj na nočných zmenách študoval šachovú literatúru. Tiež je šachovým rozhodcom, ale už neaktívnym, a trénerom. V bratislavskej Karlovej Vsi, kde býva, vykonáva výučbu šachu pre slabozraké a nevidiace deti. V nami uverejnenej jeho partii sa so svojím súperom po 23 ťahoch dohodli na remíze, lebo niekedy je, ako sa hovorí, lepší vrabec v hrsti ako holub na streche. Duel mohol pokračovať napríklad aj takýmto spôsobom a skončiť pozičnou remízou opakovaním ťahov s večným šachom: 24.Vc1 a:b4 25.a:b4 Vh6 26.Va1 V:a1 27.V:a1 De7 28.Va8+ Kf7 29.Dd3 De4 30.D:e4 d:e4 31.Va7+ Kf6 32.Vc7 Kf5 33.V:g7 Vd6 34.V:h7 V:d4 35.Vh6 V:b4 36.V:c6 Vb2 37.Vc1 b4 38.Vc5+ Kg4 39.f5 e3 40.f6 Vb1+ 41.Kg2 Vb2+ 42.Kg1 Vb1+ alebo 24.b:a5 V:a5 25.Vd3 Va4 26.Db2 Vf8 27.Vde3 b4 28.a:b4 D:b4 29.D:b4 V:b4 30.Ve7 V:d4 31.Vc7 Vb8 32.Vee7 Vd2 33.V:g7+.

(GK)

Šachové okienko

Matematika a šach sú dve veľké ľudské vášne. Nie vždy je však v nich oboch človek úspešný, tak ako bol univerzitný profesor matematiky **Miroslav Katětov** (* 17. 3. 1918 v Rusku - 15. 12. 1995 v Prahe) z KU v Prahe. Narodil sa ako syn českého legionára a ruskej matky. Od r. 1923 žil v bývalom Československu. V r. 1927 až 1935 študoval na strednej škole a potom na Prírodovedeckej fakulte Karlovej univerzity. Počas 2. svetovej vojny musel štúdium prerušiť. Dokončil ho v r. 1945 a už o osem rokov neskôr bol vymenovaný za profesora. V školskom r. 1952 - 1953 bol zvolený za prvého dekana matematicko-fyzikálnej fakulty a v r. 1953 - 1957 bol rektorom Karlovej univerzity. Od r. 1961 pôsobil na matematickom ústave ČSAV a r. 1962 bol vymenovaný za akademika. V r. 1960 - 1970 bol na čele matematického ústavu KU. Z uznávaného matematika aj v zahraničí sa stal tiež veľmi dobrý šachista. Bol majstrom Prahy r. 1942 a 1946; v r. 1946 až 1951 reprezentoval Československo a v r. 1951 mu bol udelený titul medzinárodného majstra. V r. 1946 sa umiestnil na 2. mieste Majstrovstiev Československa v Ostrave. Nebol mu cudzí ani kompozičný šach; skladal dvojťažky, pomocné maty, ale

aj štúdie. V pozícii „miniatúrky“ na diagrame, ktorú uverejnil ako 18-ročný, začína biely a vynúti výhru aj po najlepšej obrane čierneho! Remízový je nasledujúci variant: 1.g:h7 Vf1+! 2.Ke4 Vf8 3.Sf5 Kh6 4.Ke5 Vh8 5.Kf6 V:h7 6.S:h7 K:h7, 3. - Kh4 4.Ke5 Vh8 5.Sg6 V:h7 6.S:h7 K:h3. Na svoje si prídu aj milovníci patových pozícií, ktorých tam nájdu niekoľko. Skladba získala v súťaži III. cenu.

Skladba č. 46
Miroslav Katětov
Československý šach 1936

Biely vyhrá (4 - 3)

Roku 1945 vstúpil Miroslav do KSČ v pevnej viere o budovaní beztriednej spoločnosti, lebo ho nezaujímali len otázky matematické, psychologické, filozofické, ale aj politické. Zrejme nepatril k takým typom ľudí, ktorí radi prezliekajú kabáty, menia svoj politický názor podľa smeru vetra, a tak ho v r. 1970 z nej vylúčili a zbavili všetkých akademických funkcií, ktoré dovtedy zastával. Jedine titul vysokoškolského profesora mu ponechali. Bol jedným zo zakladajúcich členov *Kruhu nezávislej inteligencie*. Jeho podpis nájdeme pod rôznymi petíciami tej doby a 17. novembra 1989 bol jedným z rečníkov na *Albertove* (ako jediný profesor z univerzity). Zástupy ľudí ho mali možnosť počuť v pamätnom novembrovom týždni, ako reční z balkóna na Václavskom námestí. Začiatkom tohto roka by sa bol dožil 101 rokov.

Riešenie pošlite na e-adresu: casopis@leopoldov.sk alebo priamo na MsÚ v Leopoldove do 20. októbra 2019. Jeden vyžrebovaný riešiteľ bude finančne odmenený. Ako výherca za správne vyriešenie skladby č. 45 bol vyžrebovaný Milan Svrček z Vrútok. Blahoželáme!

Riešenie skladby č. 45 (Réti): **1.Jd4+!** Kc5 2.Kh1! Sf4 3.Je6+ Kb5 4.J:f4 K:a5 5.K:h2 (2. - Sc1 3.Jb3+ Kb5 4.J:c1 K:a5 K:h2, 2. - K:d4 3.a6 Sf4 4.a7) s výhrou bieleho (1. - Kb7 2.K:h2 Ka6 3.Jb3 Sf4+ 4.Kh3 Kb5 5.Kg4 Sb8 6.f4 Kb4 7.f5). Čierny strelec nemá ústupové pole, lebo vždy mu hrozí „vidlička“ od bieleho jazdca.

Náš pozorný čitateľ B. Formánek z Bratislavy nás upozornil, že po kremácii R. Rétiho v Prahe, kde umrel, urnu s popolom jeho matka previezla do Viedne, kde je aj uložená v hrobe spolu s jeho otcom na židovskom cintoríne s náhrobným kameňom.

(GK)

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 33. Vydáva: Mesto Leopoldov. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Hlohovská cesta 2, 920 41 Leopoldov; IČO: 00312703. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Kusá, Kristína Bajtalová, Martin Jurčo. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@leopoldov.sk. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Nepredajné. Náklad: 800 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Evidenčné číslo: EV 4016/10, ISSN 1339-4290. Vyšlo: September 2019

Na guláši veselo...

Na hodoch veselo...

Na výstave sviatočne...

Foto: N. Bucková, J. Hladký